

Mihail Jora-130. Timpul care apropie

(Costin Popa – 10 noiembrie 2021)

Un secol și trei decenii de la naștere, cincizeci de ani de la mutarea la Domnul sunt reperatele care se aniversează și se comemorează în 2021 legate de numele marelui Mihail Jora, eminentă și complexă personalitate a culturii naționale. A fost compozitor, muzicolog, dirijor, pianist, rector al Academiei Regale de Muzică din București, profesor universitar la Conservatorul din Capitală, primul director al programelor muzicale ale Radiodifuziunii Române încă de la înființare, 1928, fondator al Orchestrei Simfonice Radio, al Societății Compozitorilor Români, precursora actualii Uniuni a Compozitorilor și Muzicologilor, membru titular al Academiei Române. O multitudine de calități și funcțiuni, inițiative și împliniri l-au plasat în galeria ilustrațiilor muzicieni români, dominată de George Enescu.

Uniunea Criticilor, Redactorilor și Realizatorilor Muzicali din România, președinte - muzicologul dr. Luminița Arvunescu, realizator de emisiuni la Radio România Muzical, nu a lăsat să treacă nemarcat Anul Mihail Jora. În co-finanțarea Administrației Fondului Cultural Național, a alcătuit un proiect major sub genericul „Timpul care apropie” și a restituit marelui aniversat și comemorat, odată în plus, dimensiunea uriașă cu care s-a înscris în muzica și cultura românească.

„Poze și pozne”

Grație acestui demers se poate spune că o mare parte din țară a fost conectată, străbătută de evenimentele Jora, mai întâi prin turneul de spectacole muzical-teatrale „Poze și pozne”, itinerant la Cluj-Napoca (Colegiul Academic, 9 octombrie), Ploiești (Filarmonica Paul Constantinescu, 13 octombrie), Craiova (Filarmonica Oltenia, 18 octombrie), Bacău (Filarmonica Mihail Jora, 3 noiembrie), București (Teatrul Act, 21 octombrie și, în încheierea periplului, la Muzeul Colecțiilor de Artă în 7 noiembrie). Inspirația turneului „Poze și pozne” a venit de la muzica binecunoscutelor suite pentru copii semnate de Jora, din care scenarista Celina Petrescu a alcătuit un spectacol în care protagoniști au fost Adriana Toacsen (Pianista... Furnicuță) și actorii Adela Mihai (Vrăjitoarea Zelda), alături de Ionel Barac, Iepurele... Ceasornicar. Un deliciu pentru copii, care prin verb și joc, prin pantomimă, au gustat în premieră pentru mulți, muzica lui Mihail Jora izvorâtă prin clapele pianului. O funcție educațională dovedită.

Turneul „Poze și pozne” a deschis manifestările Jora, continuate la fine de octombrie cu a doua ediție a Concursului de interpretare muzicală și de compoziție, organizat de autoritățile locale ale orașului Roman și Uniunea Armenilor din România, inclusiv filiala locală, eveniment anual destinat elevilor și studenților în domeniul muzical.

După 80 de ani

Luminița Arvunescu

Uniunea Criticilor, Redactorilor și Realizatorilor Muzicali a continuat marcarea Anului Jora printr-un recital susținut în data de 8 noiembrie, de Sf. Arhangheli Mihail și Gavril, onomastica maestrului, recital menit să rememoreze un altul, istoric, de acum opt decenii (8 noiembrie 1941) organizat de Constantin Silvestri în onoarea și la aniversarea vârstei de 50 de ani a profesorului său, Mihail Jora. O generoasă semnificație a legat peste timp cele două evenimente. Programul din 1941 de la sala Orfeu (fostă Jean Feder) de pe Calea Victoriei cuprinsese lucrări compuse special și dedicate lui Jora de către elevii săi Dinu Lipatti, Paul Constantinescu, Romeo Alexandrescu, Constantin Bugeanu, Ion Dumitrescu, Gheorghe Dumitrescu, interpretate printre alții de soprana Evantia Costinescu, membră fondatoare a Operei Române bucureștene, de artiști instrumentiști. La eveniment a asistat însuși George Enescu.

Anul acesta, recitalul a avut loc tot pe Calea Victoriei, la Muzeul Colecțiilor de Artă, printre pânze și sculpturi de mari creatori, în prezența unui public care s-a bătut pe locurile sanitar limitate în acest spațiu de cultură ce a devenit de mult gazdă a muzicii.

Valentina Sandu Dediu

În numele Uniunii Criticilor, Redactorilor și Realizatorilor Muzicali, președinta Luminița Arvunescu a făcut un scurt istoric ai celor peste 30 de ani ai Uniunii, a reiterat scopurile nobile ale breslei și a înmânat diplome aniversare pentru sprijinirea excelenței în muzică unor muzicologi, critici, foști manageri de Radio, actuali realizatori de Radio și Televiziune, profesori universitari, sponsori și parteneri principali ai manifestării, JTI, Rotary Club Pipera și Rotary Club București.

Prof. univ. dr. DrHC Valentina Sandu Dediu, rectorul Colegiului Noua Europă a rostit o scurtă alocuțiune în care a subliniat importanța creației lui Mihai Jora și nevoia de a o face și mai cunoscută în spațiul european, în lume.

Un nou website, www.musicrit.ro

Managerul general al Uniunii, Monica Isăcescu-Lup, a prezentat apoi proiectul „Timpul care apropie” și recitalul care a fost transmis online pe website-ul Uniunii Criticilor, Redactorilor și Realizatorilor Muzicali din România UCRRM – www.musicrit.ro, creat pentru prima dată și lansat cu acest prilej. O premieră deci, care merită o scurtă oprire. Pe lângă statut, lista membrilor fondatori, a membrilor actuali al căror număr sporește continuu, este prezentată conducerea și structurile active, modul de înscriere și de percepere a cotizației anuale, fiind vorba de o breaslă cu largă deschidere, ca și informații legate de Timbrul muzical. La rubrica Evenimente, în afara celor descrise, am aflat că în curând, în acest noiembrie, va avea loc pentru a 30-a oară Concursul de Compoziție Mihail Jora, organizat de Uniunea Criticilor Muzicali în parteneriat cu Societatea Muzicală și Universitatea Națională de Muzică București.

Aș menționa că secțiunea dedicată Anului Jora cuprinde și studii muzicologice cu tematici de profil, „Mihail Jora - baletul La Piață, un crâmpci de realitate românească” (autoare Nicoleta Cîrstea, studentă în anul IV) și „Igor Stravinski și Mihail Jora - coordonate simetrice în baletele Petrușka și La piață” de Ana-Luiza Han, masterandă în anul II. Porți deschise către adâncirea cercetărilor muzicologice. Pe noul website UCRRM merită să se navigheze cât mai des.

Talentați muzicieni performer

Ștefan Doniga, Raluca Știrbăț, Laura Tătulescu,
Diana Jipa, Daniel Ciobanu

Revenind la recitalul aniversar, să spun că a beneficiat de participarea unor talentați muzicieni performer. Îi numesc pe cunoscuții pianiști Daniel Ciobanu și Raluca Știrbăț, pe soprana Laura Tătulescu, pe violonista Diana Jipa și, nu în ultimul rând, pe Ștefan Doniga, mai mult decât pianist-acompaniator. Programul, încercând să-l reproducă în măsura posibilităților pe cel de acum 80 de ani, a cuprins în interpretarea lui Daniel Ciobanu „Allegretto rustico” de Romeo Alexandrescu și „Sonatina pentru mâna stângă” de Lipatti, „Baccanale” și „Piesă de concert op. 25 nr. 3” de Silvestri, ca și „Joujoux pour Ma Dame” de Jora, toate trei tălmăcite de Raluca Știrbăț, precum și liedurile „Doi voinici trec peste Jii” de Paul Constantinescu, „Cântec de leagăn” de Gheorghe Dumitrescu, ambele pe versuri de Radu Gyr și Ciclul op. 20 de Jora, pe texte de Ion Pillat, lieduri cântate de Laura Tătulescu. Programul s-a încheiat cu „Mica suită” de Mihail Jora în interpretarea Dianei Jipa și a lui Ștefan Doniga. O serată încununată de aplauze și flori.

Parafrazând genericul manifestărilor Mihail Jora organizate de Uniunea Criticilor, Redactorilor și Realizatorilor Muzicali, se poate spune că timpul a apropiat de noi, cei de azi, valoarea și excelența